

یادداشت

رابطه دانشگاه و حکمرانی

وحید عابدینی
مدرس دانشگاه

زمانی که عیسی صدیق اعلم، طرح اولیه تأسیس دانشگاه تهران را در ۱۵خرداد ۱۳۱۰ برای تیمورتاش فرستاد، اولویت این دانشگاه را چنین تعریف کرد: «ساختن پیشوایان و روسای قوم». منظور او از پیشوایان و روسای قوم، کسانی بودند که بتوانند بر کشور حکمرانی کنند. شاید او تصور این را هم نمی‌کرد که ۹۰ سال بعد «دانشکده حکمرانی» در دانشگاه تهران تأسیس شود که مأموریت آن، «پرورش مدیران و کارگزاران کشور» باشد؛ ماموریتی که در واقع مأموریت اصلی دانشگاه تهران بود. این واقعت که ۹۰ سال پس از تأسیس دانشگاه تهران به عنوان نماد آموزش عالی کشور در این دانشگاه «دانشکده حکمرانی» تأسیس می‌شود تا به قول رئیس دانشگاه تهران «تواند ۸۰ درصد مدیران کشور را تربیت کند»، بیابگر این است که مشکلی در آموزش عالی ما وجود داشته است. سؤال این است که آیا مأموریت دانشگاه چیزی جز پرورش حکمرانان کشور بوده و هست؟

ادامه در همین صفحه

فرصت امروز

برای کسب وکار آفرینی

از حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی تا حذف واردات خودرو

رمز گشایی از ابهامات بودجه

بند مربوط به واردات خودرو در حالی از قانون بودجه حذف شده است که پیش از این وزیر صمت، دلیل ممنوعیت واردات خودرو را نه حمایت از صنعت خودرو که تنظیم تراز ارزی و مدیریت در این حوزه اعلام کرد. قانون بودجه سال جاری در حالی ابلاغ شده است که ابهامات زیادی درخصوص مفاد پیش‌بینی‌شده در این لایحه وجود دارد. یکی از مهمترین مشکلات موجود در این لایحه مشخص نبودن تکلیف حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی و راهکارهای دولت برای جایگزینی این ارز است. در حالی که برخی از حمایت کالایی برای ابقشار هدف سخن...

۲

چرا دهه آینده برای اقتصادهای نفتی مهم است؟

شکل و شمایل اقتصاد ایران در ۱۴۰۱

۳

مدیریت و کسب‌وکار

ایده‌های کاربردی برای کار آفرینی

آیا در دنیای کسب و کار به اندازه کافی ایده برای شروع فرآیند کارآفرینی در دسترس است؟ این پرسش برای بسیاری از کارآفرینان اساسی و کلیدی محسوب می‌شود. دلیل این امر نیز تحلیل بسیاری از افراد مبنی بر کمبود ایده‌های مناسب برای کارآفرینی است. با این حساب شما برای تاثیرگذاری بر روی مخاطب هدف تان باید سختی‌های زیادی را تحمل کرده و با هزار زحمت مختلف کسب و کاری مناسب با سلیقه‌تان پیدا کنید. امروزه دنیای کسب و کار بسیاری از محدودیت‌های سنتی پیش روی کارآفرینان را از بین برده است. شما امروزه امکان فعالیت در بهترین شرکت‌های دنیا از طریق دور کاری را دارید. به علاوه، دنیای کسب و کار نیز دیگر به حوزه‌های خاصی محدود نمی‌شود. پیشرفت دنیای دیجیتال بسیاری از فرصت‌های تازه را پیش روی کارآفرینان قرار داده است. به همین خاطر صحبت از محدودیت در کارآفرینی چندانی منطقی به نظر نمی‌رسد. این امر دست کم درباره ایده‌های مناسب برای انتخاب...

۸

رابطه دانشگاه و حکمرانی

در ایران و در مسیر پرورش رهبران سیاسی، بلکه صرفا با نگاه تخصص‌گرای و پرورش تکنیسین‌ها برای امور جاریه مملکت شکل می‌گیرد. شکل‌گیری رشته جامعه‌شناسی با تاخیری چند دهه‌ای نشان از همین نگاه تقلیل‌گرایانه به آموزش و دانشگاه دارد. این نگاه به دانشگاه در سراسر دوران پهلوی تداوم یافت و

شاید بتوان آن را یکی از دلایل وقوع انقلاب دانست.

مقاومت در برابر این نگاه تقلیل‌گرایانه به دانشگاه کم‌کم شروع شد و به مرور به خصوص پس از دهه ۴۰ و تکثیر دانشگاه‌ها در ایران، جنبش چریکی از دل دانشگاه‌ها سر برآورد. دانشگاهی که قرار بود پیشوایان و سران قوم را پرورش دهد اینک بستر تولید چریک‌هایی بود که برای برانداختن نظام حاکم دست به اسلحه می‌بردند. هرچند انتظار می‌رفت که با وقوع انقلاب، این کژکارکردی نهاد دانشگاه برطرف شود و دانشگاه رابطه‌ای معنادار و ارگانیک با نظام سیاسی برقرار کند، این اتفاق رخ نداد. هرچند در دهه اول با تصفیه گسترده دانشگاه‌ها و سختگیری‌های ایدئولوژیک ارتباطی نسبی بین دانشگاه و رهبری سیاسی شکل گرفت ولی خیلی زود از اوایل دهه ۷۰ دوباره دانشگاه به سنگر مقاومت تبدیل شد و دانشگاه نه محل پرورش پیشوایان و حکمرانان کشور بلکه زمینه‌ساز فرار مغزها شد. بنابراین مشکل اینکه دانشگاه تولیدکننده رهبران سیاسی نیست به دلیل نداشتن دانشگاه حکمرانی نیست بلکه مشکل بنیادی‌تر و به نوع رابطه نظام سیاسی و دانشگاه مرتبط است.

این مشکل در مقایسه با کشورهای غربی راحت‌تر فهم می‌شود. وقتی مثلا به رهبران آمریکا طی چند دهه اخیر نگاه کنیم، می‌بینیم که بسیاری از آنها از دانشگاه‌های برتر این کشور فارغ‌التحصیل شده‌اند. مثلا بیل کلینتون، جورج دبلیو بوش، جان کری و هیلاری کلینتون همگی فارغ‌التحصیل دانشگاه

ژاپن، استرالیا و هند شاهد بیشترین حملات سایبری هستند

هکرها علیه امنیت سایبری آسیا

تلاش کرده‌اند که می‌توان آنها را شایع‌ترین شکل حملات در آسیا دانست. به گفته IBM، بخش بالایی از حملات دسترسی به سرور عملا توانایی سازمان‌های آسیایی برای شناسایی و تشخیص سریع چنین حملاتی، قبل از تبدیل شدن به اشکال مهمتر حملات را محک می‌زند. به طوری که تلاش برای دسترسی به سرور و حملات باج‌افزاری به ترتیب ۲۰درصد و ۱۱درصد از کل حوادث سایبری سال ۲۰۲۱ را در آسیا به خود اختصاص داده‌اند. سرقت اطلاعات در آسیا با ۱۰درصد در رتبه سوم حملات سایبری قرار گرفت، در حالی که تروجان‌های دسترسی از راه دور و همچنین ابزارهای تبلیغاتی مزاحم هر کدام ۹درصد از چنین حملاتی را به خود اختصاص داده‌اند. از سوی دیگر، گزارش IBM نشان می‌دهد که بخش‌های خدمات مالی و تولیدی بیشترین حملات سایبری آسیا را در سال ۲۰۲۱ متحمل شدند و تقریبا در ۶۰درصد از حملات، هکرها چنین شرکت‌هایی را هدف گرفتند.

همچنین پس از قاره آسیا که حدود ۲۶درصد از حملات سایبری سال ۲۰۲۱ را به خود اختصاص داده است، اروپا و آمریکای شمالی قرار دارند که به ترتیب ۲۴درصد و ۲۳درصد

کشورهای غربی که دانشگاه‌ها در بستری از تحولات و طی چند قرن از نهادهای سنتی و مذهبی به نهادهایی مدرن تبدیل شدند، در ایران در انقطاعی از نهادهای سنتی آموزشی کشور، دانشگاه وارد کشور شد.

ایده اولیه دانشگاه در بستر مشروطیت شکل گرفت، اما مشروطه ایرانی زود جان‌م‌رگ شد و عرصه را به توسعه اقتدارگرایانه رضاشاهی واگذار کرد. تأسیس دانشگاه هم در زمان رضاشاه رخ داد که برخلاف ایده اولیه دانشگاه که قرار بود پیشوایان و حاکمان را تربیت کند، به مرکز آموزش کارشناسان و متخصصین تبدیل شد. با بازتولید نظام موروثی در دوره پهلوی، نیازی به پرورش حاکمان نبود، فقط نیاز به تکنوکرات‌هایی بود که به کار سازندگی کشور بیایند. از این رو برای رضاشاه دانشکده مهندسی و پزشکی بیش از هر چیز حائز اهمیت بود و دستور داد در ساخت این دو دانشکده تسرع شود. این دو دانشکده می‌توانستند تکنیسین‌هایی تربیت کنند که می‌توانستند جانشین تکنیسین‌های خارجی شوند. پس از تأسیس دانشگاه تهران نیز رشد دانشکده فنی بیش از بقیه دانشکده‌ها رخ داد چراکه نیاز به تکنیسین‌های فنی بیشتر از هر چیزی بود. هرچند در قانون تأسیس دانشگاه تهران، دانشکده «حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی» هم ذکر شده بود، اما در تشکیل این دانشکده نیز چندان نگاه به پرورش رهبران سیاسی وجود نداشت. سه دهه پیش از تأسیس دانشگاه تهران مدرسه علوم سیاسی زیر نظارت وزارت خارجه برای آموزش کادرهای دیپلماتیک شکل گرفته بود تا در آن به ابزارهای مناسبات دیپلماتیک مجیز شوند. این مدرسه پس از تشکیل دانشگاه تهران مبنای شکل‌گیری دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی شد. بدین ترتیب، این مهمترین دانشکده پرورش رهبران نیز نه بر مبنای سنت فکری و اندیشه‌ای

ادامه از همین صفحه

اگر در این نزدیک به یک قرن دانشگاه در کار پرورش حکمرانان نبوده است پس حکمرانان را چه کسی پرورش داده و پرورش‌یافتگان دانشگاه به چه کاری گمارده شده‌اند؟ اگر دانشکده حکمرانی قرار است ۸۰ درصد مدیران کشور را پرورش دهد پس کارکرد بقیه دانشکده‌ها چیست؟ این سؤال، ما را به سوالی بنیادی در حوزه حکمرانی رهنمون می‌کند. چه کسانی باید حکمرانی کشور را برعهده بگیرند؟ آنها در چه بستری پرورش یافته‌اند و چگونه برای پذیرش مسئولیت آماده می‌شوند؟ در سنت تاریخی ما پرورش رهبران آینده در بستر خانواده (با در معنای گسترده‌تر قبیله و خاندان سلطنتی) صورت می‌گرفته است. در نظام‌های قبیله‌ای و پادشاهی که برای قرن‌ها بر ایران تسلط داشتند حکمرانی و رهبری موروثی بود. فرزندان قبیله و خاندان حاکم رهبران آینده بودند که در بستر خانواده شیوه‌های حکمرانی را می‌آموختند. در نظام قبیله‌ای برای حکمرانی و فرمانروایی بیش از هر چیز جنگجویی اهمیت داشت که فرزندان در کنار پدران می‌آموختند.

اما با ظهور عصر صنعتی شدن در اروپا و به خصوص پس از شکست‌های ایران از روسیه، مسائلی ایجاد شد که این نظام به مرور در هم ریخت. رهبران ایران به عقب‌ماندگی خود در برخی حوزه‌ها آگاه شدند و دریافتند که با آنچه دارند نمی‌توانند در جهان رو به پیشرفت زندگی کنند. کسانی باید علوم جدید را می‌آموختند تا آن عقب‌ماندگی‌ها را جبران کنند. عباس‌میرزا دو قرن پیش برای رفع این نیاز، اولین دانش‌جویان ایرانی را اعزام فرنگ کرد. با بازگشت اولین دانشجویان اعزامی به فرنگ و سپس تأسیس دارالفنون و در نهایت تأسیس دانشگاه تهران، ایران نهادهای به نام دانشگاه را همچون یک ابزار وارد کرد. برخلاف

در سال ۲۰۲۱ میلادی از هر چهار حمله سایبری در جهان، یک مورد در قاره آسیا صورت گرفته و ژاپن، استرالیا و هند هدف بیشترین تعداد حملات سایبری بوده‌اند. حملات سایبری در سال گذشته میلادی در مجموع ضرری ۶۶تریلیون دلاری برای اقتصاد جهان به همراه داشت و جغرافیای منطقه‌ای این حملات سایبری نشان می‌دهد که قاره آسیا بیش از همه نقاط جهان در تیررس هکرها قرار گرفته و طبق گزارش کمپانی IBM، از هر چهار حمله سایبری جهان در سال ۲۰۲۱، یک مورد مربوط به آسیا بوده است.

کمپانی IBM که هر ساله در مورد حملات سایبری جهان گزارش می‌دهد، برای جمع‌آوری داده‌های گزارش‌هایش به طور روزانه ۱۵۰میلیارد روپ یاد امنیتی را در بیش از ۱۳۰ کشور جهان رصد می‌کند و در این مسیر از منابع داده‌ای نظیر دستگاه‌های تشخیص شبکه و نقطه پایانی، تعاملات پاسخ حادثه و کیت‌های ردیابی فیشینگ بهره می‌برد. داده‌های سال ۲۰۲۱ این کمپانی براساس شاخص X-Force Threat Intelligence نشان می‌دهد که آسیا هدف بیشترین تعداد حملات سایبری در سال ۲۰۲۱ میلادی بوده، به طوری که از هر چهار حمله هکری که در سراسر جهان انجام شده است،

بیل هستند. از ۴۵ رئیس جمهور آمریکا ۱۶ نفر از آنها از ایوی لیگ (هشت دانشگاه برتر آمریکا شامل هاروارد، ییل، پرینستون، کلمبیا، براون، پنسیلوانیا، کرنل و کالج دارتموث) فارغ‌التحصیل شده‌اند. به خصوص دانشکده‌های حقوق و مدیریت نقش مهمی در پرورش رهبران آمریکا داشته‌اند. یک پژوهش توسط استن‌ون برنت، استاد دانشگاه کالیفرنیا درباره ۴هزار تن از رهبران ایالات متحده نشان می‌دهد که حدود دو سوم آنها دارای تحصیلات تکمیلی از دانشکده‌های معتبر هستند. ۲۵ درصد آنها از ۱۸ دانشکده مدیریت برتر و ۳۷ درصد آنها از ۱۴ دانشکده حقوق برتر مدرک گرفته‌اند.

مقایسه این آمار با وضعیت پرورش حکمرانان در کشور ما نشان می‌دهد، دانشگاه نتوانسته است جایگاه خود را در این زمینه پیدا کند. در سال‌های اخیر به خصوص ورود فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های خاص همچون دانشگاه امام صادق، بیش از پیش این مسئله را در ذهن ایجاد کرده که اگر قرار است حکمرانان کشور از این نهادها خارج شوند، کارکرد بقیه دانشگاه‌ها چیست؟ اگر قرار نیست آنها نقشی در این فرآیند ایفا کنند کارکرد آنها چیست؟ اگر قرار نیست دانشکده‌های حقوق و علوم سیاسی یا مدیریت نقشی در پرورش رهبران کشور داشته باشند چرا این‌همه هزینه برای آن می‌شود؟ چرا هر سال هزاران دانشجو با هزاران امید و آرزو جذب این رشته‌ها می‌شوند؟

در ۴۰ سال گذشته همواره موازی‌کاری در دستور کار ساختار سیاسی بوده است. هرجا نهاد به جامانده از حکومت پیشین چندان مورد اعتماد حکومت نبوده است در مقابل آن نهادی مساوی ایجاد کرده است. در نهادهای نظامی و امنیتی این اتفاق رخ داد. در محیط آموزش عالی نیز این امر دیده می‌شود. شکل‌گیری دانشگاه‌هایی نظیر تربیت مدرس، امام صادق، امام

دریچه

تورم چه بر سر قیمت سوخت می‌آورد؟

گره بنزین

بنزین و دیگر حامل‌های انرژی به دلیل رقابتی‌نبودن عرضه آنها در ایران، توسط دولت قیمت‌گذاری می‌شود. یارانه پنهان و پایین نگه داشتن قیمت بنزین از جمله آثار تعیین قیمت حامل‌های انرژی توسط دولت است که زمینه قاچاق آن به کشورهای همسایه را فراهم می‌کند. نکته دوم اینکه پایین نگه داشتن قیمت بنزین، به افزایش مصرف آن در کشور دامن می‌زند. این امر، نتایجی مثل کاهش درآمد دولت، افزایش کسری بودجه، افزایش انتشار آلاینده‌های زیست محیطی، مصرف بیش از حد ذخایر نفتی، ضرورت سرمایه‌گذاری مداوم برای ساخت پالایشگاه‌های جدید برای تولید بنزین، کاهش صادرات بنزین و حتی واردات آن را در پی دارد.

تورم در اقتصاد ایران باعث شده قیمت‌های تعیین‌شده برای بنزین پس از مدتی اهمیت خود را از دست بدهند. در آبان ماه ۹۸، دولت قیمت بنزین را ۲۰۰ درصد افزایش داد. با این وجود، به دلیل تورم در اقتصاد ایران و دو برابر شدن قیمت ارز، این افزایش قیمت بنزین هم اثری بر کاهش پیامدهای عرضه بنزین با قیمت دولتی نداشته است. یک مطالعه داخلی تلاش کرده آثار افزایش قیمت بنزین بر شاخص قیمت کالاهای مصرفی و رفاه خانوارهای شهری و روستایی را بررسی کند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد به طور تقریبی، نیمی از بنزین مصرفی در تولید کالاها و خدمات و نیمی دیگر به طور نهایی و به صورت عمده توسط خانوارها مصرف می‌شود. هزینه بنزین ۱،۴۶ درصد از هزینه مصارف خانوارها را تشکیل می‌دهد و مصرف آن برای همه گروه‌های درآمدی، همسو با درآمد آنها افزایش می‌یابد.

از دیگر یافته‌های این پژوهش، سه‌م ۰٫۵۲ درصدی هزینه تولید کالاها و خدمات تولیدی است که برای خرید بنزین صرف می‌شود. با این حال ۱۲٫۶۲ درصد از هزینه خدمات حمل و نقل هوایی و فضایی به خرید بنزین اختصاص دارد. پس از آن، بنزین بیشترین سهم در هزینه خدمات حمل و نقل جاده‌ای مسافر و بار را به خود اختصاص داده است. یافته‌های این بررسی نشان می‌دهد با وجود سه برابر شدن قیمت بنزین، با توجه به سهمیه‌های مختلف آن، متوسط هزینه بنزین مصرفی در ایران ۱۴۳ درصد افزایش یافته است. در واقع افزایش قیمت بنزین شاخص قیمت تولیدکننده را ۱،۵۴ درصد و شاخص قیمت مصرف‌کننده را ۲،۶۲ درصد افزایش داده است. افزایش قیمت‌ها با سهم هزینه بنزین در هزینه مصارف خانوارها همسویی بالایی را نشان می‌دهد. با این حال به دلیل پایین بودن هزینه بنزین در سبد مصرفی خانوارها، مقدار افزایش سطح قیمت از ۱،۵۸ درصد تا ۳،۰۸ درصد در نوسان است. برای مطالعه بیشتر مقاله «بررسی اثر سیاست افزایش قیمت بنزین و پرداخت یارانه معیشتی بر شاخص قیمت کالاهای مصرفی و رفاه گروه‌های مختلف خانوارهای شهری و روستایی» را بخوانید. این مقاله در نشریه پژوهش‌های اقتصادی در زمستان سال ۱۴۰۰ منتشر شده است.

ایران عملیات اکتشاف را شروع می‌کند؟

تنش بر سر میدان گازی آرش

وزیران نفت دو کشور کویت و عربستان توافق کردند برای تامین نیاز گاز داخلی دو کشور و آزاد کردن نفت مازاد میدان آرش که آنهاالدوره می‌خوانندش، اقداماتی را شروع کنند.

عربستان و کویت با توافق مشترک دو جانبه قصد دارند حقوق ایران در برداشت از میدان گازی مشترک آرش که آنها «الدوره» می‌خوانندش را نادیده بگیرند و بسوالات این است که موضع ایران به این اقدام چه خواهد بود؟ محسن خجسته مهر، مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران در پاسخ خبرنگاری به این سوال گفت: «ایران توسعه این میدان گازی را در دستور کار قرار داده است. مطالعات اولیه و لرزهنگاری درباره میدان مشترک آرش انجام و برنامه توسعه آن در شرکت ملی نفت ایران مصوب شده و این برنامه به زودی اجرایی می‌شود.» اختلاف بر سر این میدان گازی مشترک یک چالش قدیمی است. مذاکرات سه‌جانبه برای تعیین حدود و خطوط مرزی در سال ۱۹۶۰به نتیجه نرسید تا اینکه ایران در سال ۱۳۷۹به عربستان توافق کردند برای تامین نیاز گاز داخلی دو کشور و میدان مشخص شود که به دلیل هزینه بالای تولید و البته اعتراض کویت این فعالیت متوقف شد و حتی مذاکرات دوجانبه ایران و کویت در تهران در همان سال نتیجه نداد. میدان گازی مشترک آرش یاالدوره دارای یک هزار میلیارد فوت مکعب گاز طبیعی و ۳۱۰میلیون بشکه نفت خام است که در شمال غربی خلیج‌فارس قرار دارد. پیش‌تر سه کشور در سال ۱۳۹۴به چالشی درباره این میدان نفتی برخورد بودند که در آن سال شرکت‌های ملی نفت کویت و آرامکووی عربستان سعودی کنسرسیوم «کی‌جی‌او» را تاسیس کردند و حتی در شهریور همان سال برای توسعه این میدان مشترک، حفاری یک حلقه چاه اکتشافی را آغاز کردند، اما ایران رسماً واکنش نشان داد و اعلام کرد از حقوق خود درباره میدان گازی آرش نمی‌گذرد. روز اول فروردین وزیران نفت دو کشور کویت و عربستان توافق کردند برای تامین نیاز گاز داخلی دو کشور و آزاد کردن نفت مازاد میدان آرش که آنهاالدوره می‌خوانندش، اقداماتی را شروع کنند. پس از این اتفاق سعید خطیبزاده، سخنگوی وزارت خارجه ایران توافق جدید عربستان و کویت را غیرقانونی اعلام و تأکید کرد حق ایران برای بهره‌برداری از این میدان همچنان محفوظ است و براساس مذاکرات پیشین، هرگونه اقدام در بهره‌برداری و توسعه این میدان باید با هماهنگی و همکاری هر سه کشور انجام شود. همچنین جواد اوجی، وزیر نفت کشورمان در واکنش به توافق عربستان و کویت اعلام کرده مطالعات جامع میدان مشترک آرش با حفاری چاه اکتشافی و انجام لرزه‌نگاری، تکمیل شده و به‌زودی با نصب جکت (پایه)، عملیات حفاری در این میدان آغاز خواهد شد. او در عین حال یادآوری می‌کند: اگرچه ما مایل به مذاکره و همکاری برای توسعه میدان مشترک هستیم، اما اقدامات یک‌جانبه، مانع اجرای طرح مذکور نخواهد شد.

در این بین هنوز جزئیاتی از توافق عربستان و کویت منتشر نشده اما برخی خبرها حکایت از آن دارد که دو کشور تاریخ مشخصی برای شروع تولید گاز از میدان آرش اعلام نکرده‌اند، اما سه بانک ژاپنی همراه با بانک‌های اچ‌ای‌بی‌سی انگلیس و جی‌پی مورگان آمریکا توافق کرده‌اند یک میلیارد دلار به کویت وام بدهند تا تولید نفت و گاز خود را افزایش دهد. تحلیلگران می‌گویند: ژاپن، اروپا و آمریکا در صد یافتن منابع جدید نفت و گاز برای جایگزینی نفت و گاز روسیه و تشویق تولیدکننده‌های دیگر نفت و گاز به افزایش تولید و صادرات خود هستند.

بند مربوط به واردات خودرو در حالی از قانون بودجه حذف شده است که پیش از این وزیر صمت، دلیل ممنوعیت واردات خودرو را نه حمایت از صنعت خودرو که تنظیم تراز ارزی و مدیریت در این حوزه اعلام کرد. قانون بودجه سال جاری در حالی ابلاغ شده است که ابهامات زیادی درخصوص مفاد پیش‌بینی‌شده در این لایحه وجود دارد. یکی از مهمترین مشکلات موجود در این لایحه مشخص نبودن تکلیف حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی و راهکارهای دولت برای جایگزینی این ارز است. در حالی که برخی از حمایت کالایی برای اقشار هدف سخن می‌گویند، برخی دیگر به این نکته استناد می‌کنند که یارانه نقدی برای یارانه‌بگیران افزایش خواهد یافت. در همین حال، معاون وزیر صمت از حذف ارز دولتی برای دارو خبر داد و گفت که هدف وزارت صمت کاهش ۵۰ درصدی ارزیزی در این حوزه تا پایان سال است. محمدمهدی برداران با بیان اینکه ارزش واردات سالانه دارو حدود ۲ میلیارد دلار است، افزود: با همکاری با برخی از پتروشیمی‌ها و سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده در حوزه داروهای بیوتکنولوژی و همچنین همکاری سه‌جانبه وزارت بهداشت، سازمان غذا و دارو و دفتر صنایع غذایی و دارویی وزارت صمت، واردات دارو می‌تواند تا ۵۰ درصد معادل یک میلیارد دلار کاهش یابد.

حالا این ابهام به ماجرای واردات خودرو نیز کشیده شده است و در حالی که مجلس شورای اسلامی مجوز واردات ۷۰ هزار دستگاه خودرو را صادر کرده بود، در قانون ابلاغی خبری از این موضوع نیست. این حذف البته با شوک بازار همراه شده است.

ماجرای حذف واردات خودرو از بودجه

به گزارش خبرنگاران، حجت‌الاسلام والمسلمین منتظری دادستان کل کشور با بیان اینکه در صنعت خودروسازی کشور دست‌های پشت پرده‌ای وجود دارد که مانع ارتقای وضعیت خودروسازی کشور می‌شود، گفت: ان‌شاءالله در سال جدید قطعه‌سازان و خودروسازان کشور بتوانند به درستی به وظایف خود عمل کنند و در جهت استانداردسازی و بهبود

از حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی تا حذف واردات خودرو

رمز گشایی از ابهامات بودجه

کیفیت خودروهای تولیدی گام‌های موثری بردارند. وی ادامه داد: متأسفانه در گذشته شاهد کم‌کاری‌هایی در این زمینه بوده‌ایم که ان‌شاءالله با قول‌هایی که دولت محترم در این خصوص داده است شاهد افزایش کیفیت خودروها باشیم. البته او تنها کسی نیست که از دست‌های پشت پرده سخن می‌گوید. یک عضو کمیسیون امور داخلی کشور و شوورها در مجلس شورای اسلامی نیز تأکید کرد: مجوز واردات ۷۰ هزار دستگاه خودرو سواری در سال ۱۴۰۱ از مصوبات مجلس در بودجه بود و باید علت حذف آن از قانون بودجه مشخص شود. ایسنا گزارش داد جلال رشیدی کوچی با اشاره به حذف بند مربوط به واردات خودرو از لایحه بودجه ۱۴۰۱، بیان کرد: مجلس در لایحه بودجه ۱۴۰۱ مجوز واردات ۷۰ هزار دستگاه خودروی سواری را به دولت داد که این مصوبه مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفت و مجدداً به مجلس بازگشت و ایراد آن برطرف شد و به تصویب نمایندگان رسید، اما در بودجه ابلاغی این عدد حذف شده است.

وی در ادامه اظهار کرد: برای من و خیلی‌های دیگر این سوال وجود دارد که دلیل این حذف چیست؟ این موضوع مصوب مجلس بوده و باید روشن شود که چه شده که مجوز واردات ۷۰ هزار خودرو از قانون بودجه ۱۴۰۱ حذف شده است؟ بنده این موضوع را از هیأت رئیسه مجلس پیگیری خواهم کرد و در روزهای آینده از رئیس جمهور و وزیر صمت نیز این موضوع را پیگیری خواهم کرد.

نماینده مردم مرودشت در مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: باید مشخص شود که چه دست‌هایی پشت پرده بوده که همین واردات حداقلی هم برای شکستن انحصار در صنعت خودروسازی را برمی‌تابند. زمانی که اختلافی بین مجلس و شورای نگهبان درخصوص مصوبه‌ای نباشد لزوماً مجمع تشخیص مصلحت نظام به موضوع ورود نمی‌کند. این ایراد از سوی نمایندگان در مصوبه قبلی مجلس درخصوص واردات خودرو مطرح شد که بین مجلس و شورای نگهبان اختلافی نبود که مجمع تشخیص مصلحت نظام بخواهد اظهارنظر کند. به گفته رشیدی کوچی، عده‌ای منافع‌شان با

جریان تخلیه حباب قیمت ملک ادامه دارد

پیش‌بینی سقوط قیمت مسکن

فروش ملک بدون افزایش قیمت نسبت به سال قبل، بازار را برای بازگشت خریداران مصرفی به بازار فراهم کرده است و در عین حال بازار برای دلان و سوداگران و احتکارکنندگان دیگر جای امنی نیست. تجربه می‌کند» از افزایش بی‌رویه قیمت مسکن خبر داد که به اذعان مسئولان بخشی از افزایش قیمت بازار مسکن مربوط به تقاضاها و نیاز بازار بود و انتظار ذهنی نیاز به مسکن باعث افزایش قیمت شده بود که دولت در پروژه «مسکن ملی» در حال پاسخگویی به این نیاز است، اما از آنجایی که این پروژه هیچ‌گاه به فصل گرم خود نرسید جریان افزایش قیمت‌ها تا تابستان سال گذشته ادامه داشت. پس از آن روند افزایش سالیانه قیمت نزولی شد تا اینکه در بهمن ماه ۱۴۰۰ به ۱۶٫۴ درصد رسید. این کمترین میزان رشد قیمت از دی ماه ۱۳۹۶ تاکنون بوده است. کارشناسان بازار مسکن معتقد هستند که جریان تخلیه حباب ملک در سال ۱۴۰۱ ادامه خواهد داشت اما رنج بازار مسکن از تورم نهاده‌های ساختمانی و میزان کسری مسکن است. بازار مسکن ظرفیتی برای رشد قیمت مجدد ندارد و بازار دوره تنش قیمتی را پشت سر گذاشته است. اگر کنترل قیمت ارز و اخبار امیدوارکننده از مذاکرات هسته‌ای ادامه داشته باشد، انتظار کاهش قیمت در بازار ملک تا ریزش میلیونی قیمت‌ها در هر متر مربع ادامه خواهد داشت. در این زمینه مصطفی قلی‌خسروی، رئیس اتحادیه مشاوران املاک درباره قیمت مسکن در سال جدید، گفت: با توجه به افزایش بی‌رویه قیمت مسکن در سال‌های گذشته و افزایش نامتعارف قیمت‌های پیشنهادی بازار، کاهش قیمت‌های نجومی جدید را نخواهد داشت و شاهد ثبات بازار خواهیم بود. رئیس اتحادیه مشاوران املاک درباره تاثیر مذاکرات وین بر کنترل قیمت مسکن نیز گفت: مذاکرات رفع تحریم‌های روی شرایط اقتصادی اثرگذار است و ریزش قیمت‌های پیشنهادی و بازشدن قفل گرانی از بازار مسکن را سبب می‌شود.

